

אמר רבי חנינה: ערודות היו נותרין בירושלם, והיו עולי רגלים משתקעין בדם עד ארכובותיהן. – רבי שמעון בר אבא בשם רבי חנינה: קצרן של גוים היה שם.

רבי סימון בשם רבי יהושע בן לוי: מעשה בפרדה משל בית רבי שמתה, וטיהרו את דמיה משם נבילה.

רבי אלעזר שאיל לרבי סימון: עד כמה? ולא אניביה. שאיל לרבי יהושע בן לוי, אמר ליה: עד רביעית – טהור, יותר מיכן – טמא. ובאש לרבי לעזר דלא חזר ליה רבי שמעון שמועתא.

רבי ביבי הוה יתיב מתני הדין עובדא. אמר ליה רבי יצחק בר ביסנא: עד רביעית – טהור, יותר מיכן – טמא? – ובעט ביה. – אמר ליה רבי זריקן:

אור ל'שרים

המסופר לעיל על עולי רגלים שהיו שוקעים בדם ערודות שהיו נותרים בירושלים.

ומספרים: רבי אלעזר (בן פדת, אמורא בדור השני) שאיל – שאל לרבי סימון: עד כמה? – עד איזה שיעור אין דם נבילה מטמא? ולא אניביה – ולא השיב (ענה) לו (רבי סימון לרבי אלעזר). שאיל – שאל (רבי אלעזר שאלה זו) לרבי יהושע בן לוי, אמר ליה: – אמר לו (רבי יהושע בן לוי לרבי אלעזר): עד רביעית (מידת הלח ששיעורה רבע הלוג) – טהור – עד שיעור רביעית – אין דם נבילה מטמא, אבל יותר מיכן (מכאן) – טמא – שיעור רביעית ויותר – דם נבילה מטמא. ובמעשה בפרדה של בית רבי שמתה וטיהרו את דמה משום נבילה, לא היה שיעור רביעית בדם שיצא ממנה. ובאש לרבי לעזר דלא חזר ליה רבי שמעון (בקטע מן הגניזה (קטע כץ): רבי סימון. במקבילה כתב הסופר במסירה שלפנינו 'שמעון' ומחק וכתב 'סימון', ונמחק בטעות על ידי מגייה) שמועתא – וחרה לרבי אלעזר (רגז, כעס) שלא החזיר לו רבי סימון את השמועה (ההלכה, כמו שהשיב לו רבי יהושע בן לוי, כיוון שבודאי שמע רבי סימון הלכה זו מרבי יהושע בן לוי שהיה רבו) (בנוסח הבבלי של מסכת שקלים כאן אין המילים 'ובאש...שמועתא', וישנן בנוסח הבבלי במקבילה שקלים ג,ב).

ומספרים עוד: רבי ביבי (אמורא ארץ ישראל בדור השלישי) הוה יתיב מתני הדין עובדא – היה יושב ומספר את המעשה הזה (בפרדה משל בית רבי שמתה וטיהרו את דמה משום נבילה). אמר ליה – אמר לו (לרבי ביבי) רבי יצחק בר ביסנא (אמורא ארץ ישראל בדור השלישי והרביעי): עד רביעית – טהור, יותר מיכן (מכאן) – טמא? – האם דם נבילה אינו מטמא רק עד שיעור רביעית, אבל שיעור רביעית ויותר – מטמא, ובמעשה בפרדה לא היה שיעור רביעית בדם שיצא ממנה, או שמא דם נבילה אפילו שיעור רביעית ויותר –

ומספרים: אמר רבי חנינה (בר חמא, אמורא ארץ ישראל בדור הראשון): ערודות (חמורי בר) היו נותרין (ממיתים בדקירה בגרון) בירושלים, והיו עולי רגלים (מי שבאים לחוג את ימי הרגל (חג הפסח, חג השבועות, חג הסוכות) בבית המקדש בירושלים) משתקעין (טובעים) בדם – של הנבילות, עד ארכובותיהן (ברכיהם, פרק הרגל שבין השוק ובין הירך) (במסירה שלפנינו נוסף על הגיליון על ידי מגייה: 'ובאו לפני חכמים ולא אמרו להם דבר'. ואינו בכתב יד הבבלי ובכתב יד שקלים אלא בדפוס ונציה הבבלי בלבד, ונוסף כנראה על פי הבבלי מנחות קג,ב) – מפני שלא היו נטמאים משום דם נבילה.

רבי שמעון בר אבא (אמורא בדור השלישי) אמר בשם רבי חנינה: קצרן של הגוים היה שם – בירושלים, שבו היו הגויים נותרים ערודות.

סיפרו כאן על ערודות שהיו נותרים בירושלים, כיוון שקצרן של גויים היה שם, כמו שאמרו על השוק העליון שבירושלים.

☆☆☆

כאן התחלת מקבילה בירושלמי שבת ח,א (וכן שקלים ג,ב בנוסח הבבלי של מסכת שקלים).

מביאים מעשה הלכתי: רבי סימון (רבי שמעון בן פזי, אמורא ארץ ישראל בדור השני והשלישי) אמר בשם רבי יהושע בן לוי: מעשה בפרדה (בת כלאיים של חמור וסוסה) משל בית רבי (רבי יהודה הנשיא, תנא בדור החמישי) שמתה, וטיהרו את דמיה משם (משום) נבילה – חכמים אמרו, שלא היה הדם שיצא מן הפרדה מטמא טומאת נבילה (נבילה היא בהמה או חיה, בין טהורה ובין טמאה, שמתה, הטהורה שלא על ידי שחיטה, והטמאה אפילו על ידי שחיטה. נבילה מטמאה אדם במגע ובמשא וכלים במגע).

המעשה בפרדה משל בית רבי שמתה הובא בירושלמי כאן אגב